

РЕШЕНИЕ

№ 4001

гр. София, 29.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Николай Димов
Десислава Ст. Чернева

при участието на секретаря Е. К. Тодорова
като разгледа докладваното от Здравка Иванова Въззивно гражданско дело
№ 20211100508103 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Производството е образувано по въззивна жалба на ищеца Г. М. Б., чрез представителя му, срещу решение № 20060556 от 08.03.2021 г. по гр. д. № 23521/2019 г. на СРС, 138 с - в, с което е отхвърлен предявения от Г. М. Б., ЕГН ***** против ЗД „Б.И.“ АД, ЕИК ****, иск с правно основание чл. 432 КЗ за заплащане на сумата от 1000 лв., предявен като частичен иск от цял размер от 250 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие смъртта на Р.П.Б., майка на ищеца, в резултат на ПТП, настъпило на 19.11.2017 г., ведно със законната лихва от датата на постановяване на отказа за изплащане на застрахователно обезщетение - 20.07.2018 г. до окончателното изплащане на сумата и ищецът е осъден за заплащане на разноски.

Въззивникът поддържа, че решението е неправилно и необосновано, постановено при противоречие с материалния и процесуален закон. Неоснователно СРС е приел, че ищецът не попада в кръга на третите лице, които имат право на обезщетение в случай на ПТП поради съвпадане в личността на застрахования по застраховката „гражданска отговорност“ и пострадалия, което обстоятелство изключва легитимацията на ищеца да претендира настъпилите за самия него неимуществени вреди. Поддържа, че в производството не е спорно, че при шофиране на собствения си застрахован автомобил на 19.11.2017 г. ищецът е претърпял ПТП, като заедно с него в автомобила е била майка му, която вследствие на нанесените телесни увреди е починала на 20.11.2017 г. Установено е безспорно, от неоспорената СМЕ, че смъртта е настъпила вследствие на нанесените травми от ПТП, а от САТЕ е установено, че ПТП е настъпила поради техническа повреда на МПС, като ищецът не е имал възможност за

противодейства на отклонението на превозното средство. Не е спорно, че наказателното производство срещу ищеца е прекратено, понеже той няма вина са ПТП. Незаконосъобразно СРС е приел, че ищецът не спада сред лицата по смисъла на чл. 477, ал. 3 КЗ, понеже ищецът е наследник на починалото лице, а вредите са причинени не по негова вина, като водач на МПС, а в резултат от техническа повреда на МПС, за която той не отговаря. Поддържа, че в кръга на ползващите се от обезщетение лица, по действащия КЗ, са включени всички увредени лица, с изключение на лицата, които отговарят за вредите. Сочи, че в случая ищецът не носи вина за настъпилото ПТП, от което е настъпила смъртта на майка му, а ПТП е причинено вследствие техническа повреда на МПС, което е управлявано от него. Позицията се на решение на съда на ЕС от 07.09.2017 г. по преюдициално запитване по чл. 267 ДФЕС, като сочи че спада сред третите лица, които имат право на обезщетение за настъпилата смърт, тъй като не носи вина са ПТП. Моли да се отмени решението на СРС и искът да се уважи изцяло. Претендира направените разноски.

Въззиваемата страна - ответникът ЗД „Б.И.“ АД не е оспорил жалбата в писмен отговор по реда на чл. 263 ГПК.

Съдът, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира следното :

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му - само в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото във въззивната жалба. Обжалваното решение е валидно и допустимо постановено, поради което следва да се обсъдят доводите относно неговата законосъобразност. При постановяването му не са допуснати нарушения на императивни материалноправни норми.

Предмет на разглеждане в производството е иск за обезщетение за неимуществени вреди в резултат на ПТП, настъпило на 19.11.2020 г. срещу застрахователя по застраховка „гражданска отговорност“ - по чл. 432, ал. 1 КЗ, вр. с чл. 493, ал. 2, т. 5 и т. 7 КЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 432, ал. 1 от КЗ, увреденият, спрямо който делинквентът е отговорен, може да предяви претенциите си за обезщетяване на вредите направо спрямо застрахователя по договора за „гражданска отговорност“ на делинквента - т. н. пряк иск. Материално - правните предпоставки на тази претенция са : валиден към момента на деликта договор за гражданската отговорност на делинквента и настъпването на деликта - застрахователното събитие, за което застрахованият е отговорен, както и че твърдените вреди са действително настъпили в патримониума на ищеца и са в пряка причинна връзка с ПТП. Съгласно чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива и отговорността за вредите по ал. 1, причинени в резултат на повреда на МПС, която е довела до настъпване на ПТП и причиняване на вреди. В обхвата на последните попадат и тези по т. 1, предл. 1-во на първата алинея на същия законов текст, а именно: „неимуществените вреди вследствие на телесно увреждане“.

Съгласно чл. 493, ал. 2, т. 7 КЗ застрахователното покритие по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, обхваща и онези вреди, произтекли от МПС като вещ по чл. 50 ЗЗД.

В случая, с доклада по делото е отделено като безспорно и ненуждаещо се от доказване наличието на сключен между ищеца и ответника договор за застраховка „Гражданска отговорност“ относно собствения му лек автомобил „Фолксваген Поло“,

с рег. № СА **** KB, по застрахователна полица с № BG/02/117000884555, със срок на действие от 21.03.2017 г. до 20.03.2018 г.

Не е било спорно и се установява, в това число от протокол за оглед на пътно-транспортно произшествие, постановление за прекратяване на наказателното производство по дос. пр. № 1103/2017г. по описа на РУ - Монтана, пр. пр. № 4293/17/18 г. по описа на ОП - Монтана и заключението на приетата пред СРС съдебно-автотехническа експертиза, че на 19.11.2017 г. на главен път Е 79, при км. 75+800, е настъпило ПТП с участието на управлявания от ищеца л. а. „Фолксваген Поло“, с рег. № СА **** KB, като вследствие настъпилия инцидент са причинени телесни повреди на Р.Б. (пътник в автомобила).

Не се спори между страните, че ищецът е низходящ на Р.Б., която е негова майка. Според представената епикриза ИЗ № 16815/2590/2017 г., издадена от МБАЛ „Д-р С.И.“ АД - гр. Монтана, Р.Б. е приета за лечение в хирургичното отделение на лечебното заведение на 19.11.2017 г., а на 20.11.2017 г. е починала.

Пред СРС е приета СМЕ, която не е оспорена от страните. От заключението се установява, че в конкретния случай травмирането е настъпило с голяма сила, както по отношение на травмата на долните крайници на пострадалата, така и по отношение на черепно-мозъчната травма. В съдебното заседание вещото лице дава разяснения, че причината за смъртта е мастна емболия, от която е настъпила остра дихателна и сърдечносъдова недостатъчност, която е в налице причинно-следствена връзка с получената травма, описана подробно в аутопсионния протокол и настъпилия летален изход.

От заключението на автотехническа експертиза се установява, че процесното ПТП е настъпило на прав участък, без данни за препятствия, ограничаващи видимостта на водача на л. а. „Фолксваген Поло“, с рег. № СА **** KB. Според заключението преди настъпване на произшествието скоростта на движение на лекия автомобил е била 71, 5 км/ч, а към момента на удара е била около 50 км/ч. Според вещото лице, при движение със скорост около 72 км/ч., при прекъсване на връзката между кормилното управление и дясната главина, към която е прикрепена гумата с джантата, водачът губи управление върху превозното средство и не е имал техническа възможност да противодейства на отклонението надясно на превозното средство. Внезапно възникналият дефект е лишил водача от възможността да управлява автомобила. Според експертното заключение лекият автомобил е оборудван фабрично с два триточкови предпазни колана на предните седалки и три триточкови и един двуточков - на задните седалки.

Видно от постановление за прекратяване на наказателното производство от 10.05.2018 г. по дос. пр. № 1103/2017 г. по описа на РУ - Монтана, пр. вх. № 4293/17/18г. по описа на ОП - Монтана, наказателното производство е прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

По делото са събрани и гласни доказателства за установяване на претърпени от ищеца болки и страдания от загубата на родител, чрез разпит на свидетеля А.Х..

Основният спорен въпрос поставен с въззивната жалба е, дали ищецът попада в кръга на третите лица, ползващи се от обезщетението за неимуществени вреди от смърт по застраховка „гражданска отговорност“. По този въпрос въззивният състав в допълнение към изложеното от СРС и като съобрази доводите в жалбата, намира следното :

Съгласно чл. 493, ал. 1 КЗ, застрахователят по задължителна застраховка

„Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените **на трети лица**, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой.

Както се посочи и по - горе, според чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ, застраховката „Гражданска отговорност“ покрива и отговорността за неимуществените вреди вследствие на телесно увреждане (смърт), причинени в резултат на повреда на МПС довела до настъпване на ПТП, както и онези вреди, произтекли от МПС като вещ по чл. 50 ЗЗД - чл. 493, ал. 2, т. 7 КЗ. Отговорността по чл. 50 ЗЗД е за увреждане, което е последица от специфичните качества на дадена вещ, без връзка с действия или бездействия на лицата, които я ползват или под чийто надзор е тя. В този случай се приема, че отговорността е безвиновна и гаранционно-обезпечителна и настъпва при причинени вреди в резултат на свойства, качества или дефекти на самата вещ, а не на действия, свързани с нейната правилна експлоатация. Според т. 3 от ППВС № 4/1975 г., отговорност по чл. 50 ЗЗД е налице, когато при ползването на вещта не е допуснато нарушение на предписани или други общоприети правила.

На следващо място, както се посочи, съгласно чл. 477, ал. 1 КЗ, обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях **на трети лица** имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят.

Съгласно чл. 477, ал. 2 КЗ, по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" застраховани са собственикът, ползвателят и държателят на моторното превозно средство, за което е налице валидно сключен застрахователен договор, както и всяко лице, което извършва фактически действия по управлението или ползването на моторното превозно средство на законно основание. Не е необходимо водачът да притежава изрично писмено пълномощно от лицата по изречение първо за управлението или ползването на моторното превозно средство.

От анализа на посочената правна уредба следва, че обект на застраховане е гражданската отговорност на застрахования за причинените на трети лица вреди, свързани с използване на застрахованото МПС, включително тези, които са причинени от самата вещ, от нейното състояние. Според чл. 477, ал. 3 КЗ, трети лица по ал. 1 са всички увредени лица, с изключение на лицето, което отговаря за причинените вреди, както и всички правоимащи лица в резултат на неговата смърт.

В процесният случай ищецът е собственик на увредената вещ, поради което той не може да се приеме едновременно и за трето лице по смисъла на цитираните по-горе разпоредби на КЗ, в полза на което се дължи обезщетение по застраховката „Гражданска отговорност“. Понеже собственикът на вещта, по аргумент от чл. 50 ЗЗД, носи отговорност за вреди, произтекли от нея, която е обективна, той не може да има едновременно качеството на кредитор и на длъжник.

Аргумент в подкрепа на такъв извод е и възприетото становище в т. 8 от ТР № 1 от 23.12.2015 г. по тълк. д. № 1/2014 г., ОСТК на ВКС, по приложените на чл. 226, ал. 1 КЗ (отм. - сега чл. 432, ал. 1 КЗ), според което „собственикът на превозно средство, сключил задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, може да се приеме за трето лице по смисъла на чл. 257, ал. 3 КЗ и е легитимиран да предяви иск по чл. 226, ал. 1 КЗ срещу застрахователя по същата застраховка за

причинените му вреди при управление на собственото му моторно-превозно средство“ само в хипотезата, в която МПС е управлявано от друго лице (различно от собственика). Посоченото тълкуване визира хипотеза, в която делинквентът и собственикът на увредения автомобил са различни лица. Т. е. единствено в хипотезата, в която МПС се управлява от лице, различно от собственика, който е и застрахован, последният би имал възможност да претендира за обезщетяване на причинени от ПТП вреди. Настоящата хипотеза обаче не е такава.

Предвид изложеното в съвкупност, въззивният състав споделя направения от СРС извод, че е налице съвпадане в личността на застрахования по задължителната застраховка ищец, собственик на МПС, с което е причинено ПТП и пострадалото лице. Това обстоятелство изключва възможността на ищеца да получи обезщетение по този ред за настъпили за самия него неимуществени вреди вследствие процесното ПТП, независимо от причината за това.

Като съобрази изложеното в съвкупност въззивният състав споделя извода на СРС, че искът по чл. 432 КЗ за заплащане на сумата от 1 000 лв., предявен като частичен иск от цял размер от 250 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие смъртта на Р.П.Б., майка на ищеца, в резултат на ПТП, настъпило на 19.11.2017 г. следва да се отхвърли.

Доколкото изводите на съда съвпадат с тези на СРС, оспореното решение следва да се потвърди, включително по присъдените разноски в тежест на ищеца.

По разноските пред СГС :

При този изход на спора правно на разноски има ответника. Доколкото той не е претендирал такива за въззивната инстанция, съдът не присъжда разноски в негова полза.

Воден от горното, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 20060556 от 08.03.2021 г. по гр. д. № 23521/2019 г. на СРС, 138 с – в.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____